

חולין קמב

משה שווערד

1. ספר שערים מצ' בהל'

ושמעתי לפרש כשם האדמורו רא"ם מגד
דצ"ל, למה נקרא שילוח הקן מצוה קלה. והלא
ישנן עוד מצוות שאין בהם חסרון כיס ובכל
זאת הן חמורות, אלא דשילוח הקן הוא מצוה
שנאמרה בעונת שום הכנה דכתיב "כי יקרא"
פרט למזומן, ומצוה שאין בה הכנה מצוה קלה
היא.

2. ספר שערים מצ' בהל'

בחזרתם שאני. הקשה בלב אריה, ואכתי ח"ו
לענין מצות כיבוד אב כשאמר לו
אביו עלה לבידה הבא לי גחלות, אף בחזרה
עריץ היה שליח במצות כיבוד אב להביא
גחלות, ומה שיך לומר בחזרה שאני, ומפרש
דהיודך הנביא הוא ראפרש דמהרהר בעביה
הוי, והיה נמלך שלא יביא הגחלות לאביו רק
לקחן לצורך עצמו, ובהליכתו אף שחזר
ממצות כיבוד, ס"ם היה עוסק במצות שילוח
הקן, ולהכי פריך שפיר, אבל בחזרתו שוב אינו
עוסק עוד בשום מצוה, וכן כתיב הפע"י שם.

3. תוספות רי"ד מסכת קידושין דף לט עמוד ב

בחזרתן שאני פ"י והכי הוה עובד' שגמר מצות אביו והשליך לו הגוזלות מלמעלה ולא היה מורידם עמו ואח"כ נפל ה"ג אלא התם
סולם רעוע הוה ואפילו בעליהו היה ראוי להינזק משום דקביע היזקא:

4. פני יהושע מסכת קידושין דף לט עמוד ב

התם בהליכתן שאני. ויש לתמוה דאכתי הכא נמי לענין מצות כיבוד. מיהו עדיין בהליכתו הוי דהבא לי גוזלות אמר לו אביו. ויש
ליישב דאפשר דמהרהר בעבירה הוי להא מילתא גופא שלא יביא הגוזלות לאביו רק לקחן לצורך עצמו ולא מקשה אלא משילוח
הקן לחוד ואם כן משני שפיר, כן נראה לי נכון:

5. ספר בניהו בן יהוידע על חולין דף קמב/א

שם למען ייטב לך בעולם שכולו טוב, ולמען יאריכון ימך בעולם שכולו ארוך... ברם במאמר זה איכא למידק קושיא עצומה,
דבשלמא בחלוקה דייטב לך יש לפרש שפיר בעולם שכולו טוב דמרבית לו הטוב שם בעבור מצוה זו, אך באריכות ימים
מה שיך למימר על עולם הבא יאריכון ימך, והלא שם לא יש מות, וכיון שנכנס לעולם הבא ישאר חי לעולם, והכל שוים
בוה. ונ"ל בס"ד הבטחת אריכות ימים הוא על התחלת ביאתו וכניסתו שם, והוא כי אין אדם בא ונכנס במקום עולם הבא
אלא עד שישלים תיקון נפשו בעולם הזה, אך יש משלים תיקון נפשו בשלש וארבע גלגולים ואז נכנס בעולם הבא, ויש צריך
לו מאה גלגולים, דהיינו יש אחד באה נפשו לעולם הזה בתחלת אלף הרביעי, ואחר מאה או מאתים שנים משלים תיקון נפשו
ובאה ושכנה במקום עולם הבא, ויש אחד באה נפשו לעולם הזה כמו אדם זה בתחלת אלף הרביעי והוצרכה לגלגולים רבים, ועד
אלף השישי לא נשלמה, ראה כמה שנים חי הראשון בעולם הבא יותר מן השני, וכן על זה הדרך בתיקון הרוח ובתיקון הנשמה,
ויש בוה חלוקות הרבה בזמן השנים אשר ירבו לאדם בעולם הבא, ועל זה אמר למען יאריכון ימך בעולם שכולו ארוך
דהיינו שתגין מצוה זו של כבוד אב ואם אם תעשנה כתקנה שלא תצטרך לגלגולים רבים עד שתשלים תיקון נפשך אלא
תשלים בעולם הזה בשנים מועטות, וממילא תקדים לילך למקום עולם הבא קודם, ואז יאריכון ימך שם משאר בני אדם
בני גילך שבאו עמך ביחד בעולם הזה, כי אתה תקדים לישב ולחיות זמן יותר בארצות החיים, השי"ת יזכינו לעבוד עבודתו
כרצונו ונזכה לאורך ימים ושנות חיים:

6. ספר בניהו בן יהוידע על קידושין דף לט/ב

שם אלא למטן ייטב לך לעולם שכולו טוב, ולמען יאריכון ימך לעולם שכולו ארוך. נראה במסקנא דמילתא הכא קאי אתרווייהו, ונקיט למען ייטב לך ממצות שלוח הקן, ולמען יאריכון ימך ממצות כבוד אב ואם, דאי קאי על מצות כבוד אב ואם בלבד, הוה ליה למימר למען יאריכון ימך תחלה, דהכי כתיב בכבוד אב ואם. ודע דהאי עולם שכולו ארוך ועולם שכולו טוב קאי על אחר תחיית המתים, שיחיו הגופים בעולם הזה עצמו ואז יתקיים שכר זה, וזהו חוץ משכר עולם הבא ששם עונג הנשמות:

7. ספר החינוך - מצוה תקמה

...וכגון זה יאמרו זכרונם לברכה [סוטה ח' ע"ב] מדה כנגד מדה, כי בהיות זה האיש נותן דעתו כי הקיום והטובה בהשגחת האל-בדברים ולא בסבה אחרת, יזכה הוא גם כן שיפנה עליו האל-ל טובה ויקיים אותו, ובשכר הקיום והיכולת שהוא מאמין בבורא בענין זה אמרו זכרונם לברכה במדרש [דברים רבה, כי תצא פיסקא ו'] שהאדם זוכה לבנים בשכר מצוה זו, כלומר שימשך קיומו, שבנים הם קיום האדם וזכרו. ודקדקו הדבר לפי הדומה מאמרו שלח תשלח את האם ואת הבנים תקח לך, כלומר בנים תקח לנפשך, שהיה יכול לומר תשלח האם ולא ואת הבנים תקח לך.

8. רבנו בחיי על דברים פרק כב פסוק ז

(ז) שלח תשלח את האם ואת הבנים תקח לך. על דרך הפשט יצוה הכתוב בקיום המין ושלא לעקרו, שאף על פי שהתירה תורה שחיטת בעלי חיים לתועלת האדם לא תתיר ההשחטה והעקירה בהם, ואילו לקח האם עם הבנים כאחד הוא כאילו הכרית המין ההוא. ...

והרמב"ם ז"ל נתן טעם במצוה בפרק מ"ח מספר המורה, שהוא כדי שלא תצטער האם בראיית לקיחת הבנים, שאילו לקח הבנים בפני האם היתה האם מצטערת, כענין מצות אותו ואת בנו שאין לשחוט הבן בפני האם, כי אהבת האם וחמלתה על פרי בטנה אינו נמשך אחר השכל אלא אחר פועל הכח המדמה, ואם בבהמות ועופות חסה התורה כל שכן בבני אדם, ואם כן זה וזה כדי שנתרחק ממדת האכזריות ושנתנהג במדת הרחמנות...

ועל דרך השכל שלח תשלח את האם, טעם המצוה ללמדנו על מדת הרחמנות, ושתרחק מן האכזריות שהיא תכונה רעה בנפש, וכענין שאסרה תורה לשחוט אותו ואת בנו ביום אחד (ויקרא כב, כח), וכענין שנצטיינו בתורה שבעל פה דרך רחמנות לא דרך אכזריות בשחיטה בצואר ולא מן העורף, והוא דעת הרב בספר המורה, וכבר הזכרתי למעלה...

ועל דרך הקבלה... ויש עוד דעת אחרת, שיש בקיום מצוה זו התעוררות רחמים על כל העולם, והוא כי מתוך שהוא משלח את האם הגה היא מצטערת ודואגת על חורבן קנה וריחוק בניה ומצטערת והולכת ורוצה לאבד את עצמה, ומתוך צערה הגדול השר הממונה על העופות מבקש רחמים מהקב"ה, ואז הקב"ה שכתוב בו (תהלים קמה, ט) ורחמי על כל מעשיו ממשיך שפע הרחמים על כל המצטערים והצריכים רחמים ומרחם עליהם. נמצאת אומר שהמקיים מצוה זו ומשלח הוא סיבה לעורר רחמים על כל העולם וטוב לו עמהם, וזהו שאמר למען ייטב לך והארכת ימים, כלומר אותו השילוח יהיה לטוב לך והארכת ימים עליו, כי אריכות ימים בסיבת הרחמים:

9. שו"ת חוות יאיר סימן סז

שאלה נשאלתי אם כי יקרא קן ציפור לפני איש בשדה אם מחויב עכ"פ לזקוק לה לשלח את האם או רשאי לילך לדרכו דלא אמרה רחמנא שלח תשלח רק באם ירצה ליקח הבנים ... ונחזור לענין השאלה אם מחויב להיטפל נראה דדקדוק נכון הוא מה שיש לדקדק מגמ' יכול יחזור בהרים וכו' דמוכח דכי יקרא מיהת מחויב ליטפל והכי מסתבר לטעם שכתב בזה שהאם כדי שהעוף אם העופות תצטער ותפרח ממקום למקום לבקש את בניו וע"י כך יתגלגלו רחמי המקום ב"ה על בניו שבגלות. ומה שהוכחנו מדברי התוס' היפך זה הלא אין דברי התוס' מוכרחין דאפשר לפרש כמ"ש הרשב"א. א"נ כמ"ש בדעת רש"י ואפשר שג"כ מפני גמ' דיכול יחזור בהרים נאדי רש"י מפ' התוס' ודוק לכן נ"ל דחייב להיטפל ולקיים מצות ה' ולא יהא אלא ספק שראוי לחוש ולהחמיר בכל דבר כמ"ש החסיד רבינו יונה גבי זמן ק"ש והנלפע"ד כתבתי. הטרוד: יאיר חיים בכרך

10. ספר חתם סופר על מסכת חולין דף קמב/א

ומה אם מצוה קלה שהיא כאיסור וכו'. מכאן יש להוכיח דלא כחז"י סי' ס"ז שאפי' אינו רוצה ליקח הבנים כלל מחויב לשלח האם בכל קן שרואה, וא"כ צריך להתעכב מדרכו כדי לקיים מצות שלוח הקן ואדהכי בטיל משווקיה ואיכא הפסד

טפי טובא וכדאמרין במס' ב"מ גבי טעינה ופריקה וכמ"ש מג"א סי' תרע"א סוף סק"ב, ע"ש. ובתשובתי סי' ת"ץ (שו"ת ח"ס האו"ח סי' ק') אסרתי למי שרוצה לקיים מצוה הנ"ל בשבת. משום דאם אינו מקיים המצוה כמצותה לא מיבעיא דלא עביד מצוה אלא מצער בע"ח נמי לשלח האם מעל בניה שלא לצורך נטילת הבנים לעצמו, ולא לצורך מצוה וא"כ איכא בשבת ס"ס להחמיר א' שמא אין הלכה כחז"י הנ"ל שאם אינו רוצה בבנים אין מצוה בשלוח כלל ואת"ל מ"מ מצוה לשלח ספק דלמא הלכה כהרמב"ם שצריך לשלח ביד שיאחז האם בידו בכנפיה וישלחנה ובשבת הוה מוקצה והעמידו דבריהם בשב ואל תעשה ואפי' במצות שופר שלא לחתכו בדבר שיש בו משום מוקצה וא"א לקיים שילוח אלא ע"י הקשת הקן להפריח האם, ולרמב"ם לא קיים בזה מצוה ואכזריות איכא ומצוה ליכא שב וא"ת עדיף. כך העליתי שם:

11. ביאור הגר"א - משלי פרק ל פסוק יז

עין וגו' ... ולכאורה אינו מובן והענין כי הקב"ה נתן לנו ב' מצות כיבוד אב ואם ושלוה הקן ובשניהם כתיב למען יטב כו' והארכת ימים ומצות כיבוד או"א הוא רחמים גדולים וחסד גדול שירחם על או"א בעת זקנותם כמ"ש בגמרא ומצות שילוח הקן היא אכזריות גדולה כמ"ש בזוהר שהציפור צועקת בקול מר ומפילה עצמה לים וז"ש בגמרא שעושה מידות הקב"ה רחמים ואינן אלא גזירות אין פירושו שמדותיו של הקב"ה גזירות ח"ו שהוא מלא רחמים אלא שמצוה זו שצונו לא משום רחמנות כי הוא אינו אלא גמול מפני שהוא אכזריות ולכן מי שמלעיג על כיבוד אב שהוא רחמנות ועל שלוח הקן שהוא אכזריות יקרוה עורבי נחל שהם אכזרים והוא עונש על שמלעיג על שלוח הקן ויאכלו בני נשר שהם רחמנים והוא עונש על שמלעיג על כיבוד אב:

12. הגר"א-אמרי נועם-ברכות

54	אמרי	מסכת ברכות	נועם
ע"כ			
אין ולקמן נמי לא נרשין דאחמך אלא אחמך בלא רלס [וכן כניס בנהכסיו על כס"ס] : רדיק וגמר שמעטא וכו' רש"י פי' מדקאמר כטיו ולא קאמר אלטכע ואין זה נכון דקשה על רבו גופיה למח לא חמר אלטכע אלא דוס אינו קוביא ומ"ס רדיק וכו' ס"פ מדקאמר כטיו כפול היה וספיו לפניס מספיו דזכו כפל לשון אלא מסהמח אחר לו רבו מעיקרא כטיו כפול היה ולא כבין רחכס ספי' דאפשר שיהיה עב ביותר ואחר לו רבו דכ"ס דספיו לפניס מכטיו היה וכמו שהמר לו רבו הים מחויר חמיד ככפל לשון וזה שאמר רדיק וגמר שמעטא מטומ' דרבי' וכן מ"ס (סכת ט"ו) הלל אומר מלא הין מים שאובין פוסלים את המקוה אלא שחייב אדם לומר בלשון רבו ופירש"י שם דכפי' משום דלשון הין אפי"ס שאינו לשון משנה אפי"ס אחר בלשון חורס וכו' פ"ס עוד פי' כ' ורבינו אחר שזכר דוחק גדול פ"כ אחר דהפי' משום דמחא אחר ט' קבין והיו ליה להלל לומר ג' קבין מחא לשון הין אלא משום דכלל שמע מרבו שמעיה ואבכליון בלי שום פלוגתא שאמרו מלא הין ושפיר שייך בלשון הין שהוא לשון נח כי הוא בלשון חורס אלא על כלל קשה כגדאס לי אלא פ"כ משום שחייב אדם לומר בלשון רבו (פי' כס') שנת אליהו בליקויטס שאחר מסכת ברכות מה שפירש על הא דהלל סג"ל : וחד אחר מפני שפוסל מדוחיו על הקדוש ברוך הוא רחמים ואין אלא גזירות בזה יבואר מה שכתב (משלי למ"ד) עין חלפנ לאכ ומבחו ליקהא אס יקרוה עורבי נחל ויאכלו בני נשר ופי' סירושלמי פין חלפנ לאכ זו הנות כיבוד אב ומבחו ליקהא אס זו שילוח הקן לשלח האס יקרוה עורבי נחל שסס אכזרים שאין להם כנאס אלא שמקרים. ויאכלו בני נשר שסס רחמנים ופ"פ שכלל הכורה לא נאמר אריכות ימים כי אס כשני דברים הללו כיבוד אב ושילוח הקן לפי שאין השלימות ניכר באדם אלא כשיש לו שני מדות כפוכות דכינו מדת הרחמניות ומדת אכזריות לפי ששכאדם נובט במדת אחת אינו מוכרח לומר שהוא לדיק אלא י"ל שכן הוא סבבו אבל כשיש לו שני מדות הסוכות כגון רחמניות ואכזריות אז מוכח שהוא לדיק לכך נתן הקב"ה ליהראל מלום של רחמניות שהוא כיבוד אב ואס שהוא רחמניות			
גדולה לפי שכשנאס ליד זקנס ואין לסס מקום לטח דין הוא שירחם עליהם. ושוב נתן לסס מלוח אכזריות דהייט שילוח הקן שהוא אכזריות גדולה שטפל כניס ומשלח האס ואיחא בירושלמי (וכפין זכ איחא במדרש דוס כחדש דף ז') שכשמשלח האס לפעמים הולכת מחמת לער וסונכס במיס אס כן הוא כודאי אכזריות גדולה לכך כתיב כשי מלוח אלו אריכות ימים לפי שכשני מדות כללו בשלם האדם בתכלית סכונ [וכזו א"ס מ"ס בברכות שס מפני שפוסל מדוחיו כל הקב"ה רחמים ואין אלא גזירות ור"ל שנאמח אין זה רחמים אלא אכזריות רק שכן גזר סכ"ס וכו' יהיב קושים הוס' מנילס כ"כ ד"ה משני] ופ"ס בעקידס פסח ידעמי כי ירא אלוס אהס וקסח מלי לשון פסח ידעמי וכלל הוא הים לדיק גם מקודם לכן. אבל לפי מ"ס א"ס לפי שקודם לכן לא היה אלא רחמן מאוד שיהיה מכניס אורחים ונמל חסדים אבל המדס של אכזריות עדיין לא היה ניכר בו ויהי אומרים שאנדרס אינו לדיק גמור אבל בעקידס שפסח מדות אכזריות ג"כ פסח בשלם איכר שהוא לדיק גמור ופ"ס פין חלפנ לאכ זו כיבוד אב דהייט שרואה כמורס שכתיב כס אריכות ימים וכוא לזכר על זכ ואינו מקיים וטבח עלמו במדת אכזריות ומבחו ליקהא אס שמבחו המניס של שילוח הקן שגריך להיות בו אכזרי וכוא מבחו לזכ וטובס במדות רחמניות והין משלח האס יקרוה עורבי נחל כגזר מה שאינו מקיים כיבוד אב ואס ונפסח אכזר עליהם לפיכך יקרוה כמורכיס כסס אכזרים שאין רוים לאכול ואפ"כ מקרים וכגזר מה שהוא מבחו בשילוח הקן שגשס רחמן יאכלו בני נשר שסס ג"כ רחמנים ופ"ס לעשונ נקמס בגוים וגו' הדר הוא לכל חסידיו ר"ל שאף פ"פ שסס חסידים שגוהנים במדת הרחמים אפ"כ יפשו נקמס כגוים שהוא מרס הפוכה וכו' הדר לכס : [וע"ע ביאורו על משלי למ"ד פסוק י"ז] (ופי' חסס כופר או"ח שכביא טעם על שילוח הקן כסס הווכר והקסח אס כן נקדם הנלות הרי ג"כ קיימו שילוח הקן פ"ס ודבריו מוכיחס מלך שבוכר גופיה הקסח שס פ"ס ואס וסירן פ"ס כתיקוני זוהר תיקון שני) : המתין לו עד ססיס שאס לא היה ממחין לו לא היה יכול לומר סייחוניסו לכולהו שמי דמרך דיכול לומר שיש לי עוד שמיס לומר ועדיין לא			

13. תלמוד בבלי מסכת פסחים דף ה עמוד ב

...והאמר רבי אלעזר: שלוחי מצוה אינן ניזוקין! - היכא דשכיח היזיקא שאני, שנאמר [שמואל א, טז] ויאמר שמואל איך אלך ושמע שאלו והרגני ויאמר ה' עגלת בקר תקח בידך וגו'.

בעו מיניה מרב: הני בני בי רב דדיירי בבאגא מהו למיתי קדמא וחשוכא לבי רב? אמר להו: ניתו, עלי ועל צוארי. ניזיל מאי? אמר להו: לא ידענא. איתמר, אמר רבי אלעזר: שלוחי מצוה אינן ניזוקין לא בהליכתן ולא בחזירתן.

14. הרב אביגדור נבנצל-שיחות לראש השנה [ע' יח]

– אבל לפי דברי, יתבאר העניין הפלא ופלא:
 רב אכן סובר ששלוחי מצווה, מובטחים הם שלא יזוקו רק בהליכתן לעשיית המצווה. ולכן, כששאלו על ביאת התלמידים לבית המדרש, הרי שהם הולכים לדבר מצווה, ורב מוכן לקבל את האחריות לשלומם. אבל בחזירתן – תלוי מיהו החוזר: אם הוא בחור שחוזר בהרגשה שהוא "גמר ללמוד", וסוף סוף הוא הולך כבר לאכול ולישון – הרי שרב לא מוכן לערוב לתלמיד זה החזר בחשיכה. אבל אם הוא בחור שהולך לישון כדי שלא יהיה עייף למחרת בשעת הלימוד – הרי שהוא אינו חוזר מבית המדרש! הוא הולך כעת לבית המדרש! ובחור כזה, יכול "לחזור" בבטחה מבית המדרש גם בשעות החשיכה. ואם כן מה שענה רב: איני יודע – מירשו: איני יודע את טיבם של כל התלמידים, וממילא איני יכול להשיב על השאלה.

ותשובה זו תמוהה. שהרי ממה נפשך: אם רב סובר שאינן ניזוקין גם בחזירתן – צריך היה לענות שהם יכולים גם לחזור בחשיכה. ואם הוא סובר כדעה השניה – צריך היה לומר בבירור שאינם רשאים להסתכן. ולומר שבזה עצמו היה מסופק – אם הלכה היא כדעה א', או כדעה ב' – זהו רעיון דחוק מאוד. (כי אי אפשר לומר שיועד הוא שאינן ניזוקין, אלא שאינו יודע מאיזה פסוק ללמוד זאת – שהרי שתי הדעות נדרשות מפסוקים שונים, ואם כן: מאיזה פסוק דורש רב?).

15. תורת חיים מסכת חולין דף קמב עמוד א

למען יטב לך בעולם שכולו טוב ולמען יאריכון ימך בעולם שכולו ארוך. דתחיית המתים כולו טוב הוא שלא יהיה בזמן ההוא לא היזק ולא יסורין אלא טובה וכולו ארוך הוא דמתים שעתיד הקב"ה להחיותן יחיו לעולם ולא ימותו כדאיתא בפרק חלק תנא דבי אליהו צדיקים שעתיד הקב"ה להחיותן אינן חוזרין לעפרן שנאמר והיה הנשאר בציון והנותר בירושלים קדוש יאמר לו כל הכתוב לחיים בירושלים מה קדוש לעולם קיים אף הם לעולם קיימין ומשום דמתים שעתיד הקדוש ברוך הוא להחיותן יחיו בארץ ישראל ובירושלים שנאמר נותן נשמה לעם עליה ושמה יהיו קיימים לעולמי עולמים לכך כתיב למען יאריכון ימך על האדמה אשר ה' א-להיך נותן לך.

16. ספר לב אריה

דף קמ"ב במשנה לא יכול אדם אס על צנים אפילו למסר בהם את המצורע ומס אס מצורע קלס דלא י"ל אדם שאין לו ענין וסמיכות כלל ואף אנכי אענה חלקי כס"ד - דהא ראיתי להצ"ח ז"ל בדפוסיו על ב"ב שכתב דאף דאנן קי"ל דשכר מצורע כהאי פלמא ליכא מ"מ בפורע ענינו מאיסור לאו נותנין לו שכר בעו"ל וסע"ד דכמאות עשה אס אינו מקיים חותה אינו מגיע לו שום עונש בעו"ל לכך גם שכר אינו מגיע לו בעו"ל על קיומן אבל באיסור לאו דמגיע לו עונש בעו"ל כגון מיחה וכרת ומלקות לכך בהמנע מזה מגיע לו גם שכר בעו"ל וצדקושי' ביארחי בזה דברי המדרש שהובא בנ"י פ' ב"א היה ר' מתיה בן חרש אומר ואעבור עליך ואראך מחבוססת בדמך ראש הקב"ה ביארח מזרים שאינם כדאים להצ"ח שאין בידם שום מצורע לכך נמן להם שתי מצות דס פסח ודס מילה וצדקושי' ליכא למיקס אכעמא דאחאי בחד לו יחברך דוקא שתי מצות אלו ולא הרבה להם מצות אחרות כמו ציצית וחספלין ודומיהס וצדקושי' א"ש מובא דהוא יחברך ראה לזכות את ישראל בעת שהיה שיהיו ראויין פס"י הדין להצ"ח ולזה לא היה יכול ליתן להם מצורע אחרת דהא על קיום מצורע אינו מגיע שום שכר בעו"ל ואמנם הסעס הוא מפני שאינו מגיע שום עונש בציסולס כמ"ס הסב"ס סג"ל וזה שייך בכל שאר מצות עשה אבל בפסח ומילה שסס לבד סס מ"ע שיש בהם כרת וכיון שיש עונש בעו"ל בציסולס לכך בקיומן' מגיע ג"כ שכר בעו"ל ולזה נתן הוא יחברך להם דוקא שתי מצות אלו שעי"ז יהיה מגיע להם שכר בעו"ל שיהיו כדאים להצ"ח והוא נכון כס"ד: